گزارش خبر
NEWSREPORT

کد خبر: ۴۵۲۹۲۰
دوشنبه ۱۱ مرداد ۱۴۰۰ ۱۱:۱۹

فرصت مذاکرات وین غنیمت است!

مذاکره یک پروسه بی‌پایان و نامحدود نیست و فرسایشی شدن آن بر پیچیدگی موضوعات و ورود عوامل مداخله گر می‌افزاید. با چنین دیدگاهی، مسوولان ایران همواره درباره خطر فرسایشی شدن گفت و گوها هشدار داده‌اند و اینک به دلیل تغییر دولت، طرف غربی برای ازسرگیری مذاکرات به تکاپو افتاده است.

به گزارش خبرنگاران جامعه گزارش خبر، «زمان» به عنوان یکی از عناصر مهم در مذاکرات هسته ای همواره مطرح بوده اما طرف غربی در مدت برگزاری ۶ دور مذاکرات وین نتوانست از آن بهره گیرد. اینک در چند قدمی پایان دولت دوازدهم در ایران، مقامات اروپایی بر آغاز مجدد مذاکرات تاکید می کنند تا شاید شانس احیای توافق از دست نرود. البته آنها در این مسیر زبان هشدار را برگزیده اند. «آنتونی بلینکن» وزیر خارجه آمریکا پنجشنبه هفتم مرداد، درباره پرونده هسته ای ایران و برجام با بیان اینکه روند مذاکرات نمی‌تواند به طور نامحدود ادامه یابد، مدعی شد: در حال حاضر توپ در زمین ایران است.

همچنین یک مقام ارشد آمریکایی درگیر در مذاکرات برجام روز چهارشنبه ششم مردادماه به وبسایت «اکسیوس» گفته است «ما امیدواریم که مقامات دولت جدید ایران تصور نکنند اگر سرسختی بیشتری از دولت قبلی نشان بدهند، چیز بیشتری نصیب‌شان می‌شود.» به نوشته تارنمای مذکور، مقامات آمریکایی تاکید کرده‌اند که ایران نمی‌تواند با تلاش برای مذاکره مجدد در مورد آن چه در مورد آن به تفاهم رسیده بودند، امتیازات بیشتری دریافت کند.

در مقابل، نگاهی هر چند گذرا به مواضع مقامات عالی رتبه کشورمان از مقام معظم رهبری گرفته تا تیم دیپلماتیک گویای این واقعیت است که تهران همواره در این مدت به عنصر «زمان» در مذاکرات هسته ای توجه ویژه ای داشته است اما مطالبات گزاف طرف غربی مانع احیای برجام شد. روز چهارشنبه ۲۵ فروردین ماه، رهبر معظم انقلاب در محفل مجازی انس با قرآن تاکید کردند: «تشخیص مسوولین ما این است که برویم مذاکره کنیم تا همین سیاست را اعمال کنیم. ما بحثی نداریم در این زمینه منتها باید مراقبت بشود ومذاکره فرسایشی نباید باشد. نباید جوری باشد که طرف ها بخواهند همین طور کش بدهند که این برای کشور ضرر دارد.»

در آن برهه، فرصت برای دستیابی به توافق وجود داشت و افزون بر رهبری، دیپلمات های کشورمان و وزارت امور خارجه نیز از هر فرصتی برای تبیین این مهم و انتقال آن به طرف غربی استفاده کردند. «سید عباس عراقچی» معاون وزارت امور خارجه و مذاکره کننده ارشد کشورمان در وین، تاکید کرد «ما فرصت برای مذاکرات فرسایشی نداریم و مایل به مذاکرات فرسایشی نیستیم و باید سریع تر به جمع بندی برسیم و این را باید در عمل ببینیم که حرکت و شتاب به سمت رسیدن به توافق در حد معقول و مقبولی وجود دارد در غیر این صورت ما دلیلی برای ادامه مذاکره نمی‌بینیم.»

در همین پیوند «سعید خطیب‌زاده» سخنگوی وزارت امور خارجه نیز تاکید کرد: ایران برای به سرانجام رسیدن مذاکرات عجله‌ای ندارد ضمن این که اجازه فرسایشی شدن آن را هم نمی‌دهد.

از نگاه ناظران، هر مذاکره ای بسته به اهمیت، حساسیت، محتوا و مسایل قابل طرح به یک بازه زمانی برای دستیابی به توافق نیاز دارد که در همه توافقات به یک صورت نیست. برخی کارشناسان بر این باورند که تعجیل و تلاش بیش از حد برای دستیابی به توافق زود هنگام به پنهان ماندن لایه های زیرین گفت وگو ها منجر خواهد شد و برخی از نکات ظریفِ حقوقی، سیاسی و فنی از نگاه دیپلمات ها و کارشناسان حاضر در نشست دور خواهد ماند.

در مقابل، فرسایشی شدن مذاکرات نیز اراده طرف های مذاکره کننده را تضعیف خواهد کرد، ضمن اینکه فرصتی را در اختیار مخالفان و دشمنان برای کارشکنی قرار می دهد. تلاش برخی اعضای برجام برای حضور عربستان، اسراییل و دیگر بازیگران منطقه در مذاکرات هسته ای تنها یکی از پیامدهای فرسایشی شدن گفت وگو ها بوده است. اقدامات خرابکارانه در تاسیسات هسته ای ایران از دیگر تلاش های دشمن برای ایجاد خلل در مذاکرات به شمار می رود.

آمریکا و طرف های اروپایی برجام هستند که با اصرار بر تحریم های بجا مانده از دوره ترامپ، مانع از احیای توافق هسته ای شده اند. حتی آنها پیشتر رسما از آغاز مذاکرات در دولت بعدی ایران سخن به میان آورده بودند. چندی پیش «رافائل گروسی» مدیرکل آژانس بین‌المللی انرژی اتمی با بیان اینکه ایجاد وقفه در مذاکرات وین، تعامل با ایران را دشوار ساخته است، گفت: «ما هنوز ابهاماتی داریم که باید آن‌ها را در تعامل با ایران روشن و شفاف سازیم. این در حالی است که ما باید منتظر شروع کار دولت جدید در ایران بمانیم.»

به هر حال در ایران عمر دولت روحانی رو به پایان است و ما باید منتظر ازسرگیری مذاکرات هسته ای در دولت رییسی باشیم. بی تردید تغییر قدرت در قوه مجریه به عنوان رکنی که مسوولیت پیشبرد مذاکرات هسته ای را بر دوش دارد، بر زمان آغاز گفت وگوها اثرگذار است. همان گونه که نماینده روسیه در سازمان‌های بین المللی اعلام کرد زمان هفتمین دوره مذاکرات هسته‌ای ایران هنوز مشخص نشده زیرا ایران پس از انتخابات ریاست جمهوری به فرصت بیشتری نیاز دارد.

بنابراین غرب برای ازسرگیری مذاکرات باید منتظر دولت بعدی در ایران باشد. مراسم تحلیف رییس جمهوری منتخب در روز ۱۴ مرداد برگزار می‌شود اما اینکه در دولت جدید چه زمانی بستر برای ازسرگیری گفت و گوها فراهم خواهد شد، مشخص نیست.

بنابراین زمان آغاز دور هفتم مذاکرات در هاله ای از ابهام وجود دارد ولی کارشناسان پیش‌بینی می کنند که دور هفتم مذاکرات وین بعد از وقفه ای دوماهه از اواخر ماه مرداد آغاز شود؛ گفت وگو هایی که بعد از انتشار گزارش شورای عالی امنیت ملی مبنی بر ناسازگاری توافق اولیه برجام با مصوبه اقدام راهبردی مجلس احتمالا دشوارتر خواهد بود. از این رو اروپایی ها این روزها بر ضرورت بهره گیری از زمان برای دستیابی به توافق اصرار می ورزند و در صدد القای ضعف اراده ایران در احیای برجام هستند.